

ԾՐԱԳԻՐ

ՀԱՅԿ. ՀԱՄԱՅՆԱԳԻՏԱՐԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՂԵՔՍԱՆԳՐԻՍ.

—
1913

ՀԱՅԿ. ՀԱՄԱՅՆԱԳԻՏԱՐԱՆ ԸՆԿ.

ԾՐԱԳԻՐ ՈՒ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՄՆՊ

- ԳԱՀԻՐԷ -

Հանայնագիտարանն Ընկ.ը Հայոթեան համար բացուած ընդհանուր գործի սապարեզ մը ըզպարով ունի երկու գլխաւոր կեդրոններ, որոնք կը կառավարուին առաջնակարգ երկու հմուտ Հայ փրօֆեսորներու ղեկավարութեամբ: Կեդրոններէն առաջինը Աւերիկայ Նիւ-Եօրթ քաղաքին մեջ իսկ Արեւելքի կեդրոնը Ադեմսանդրիոյ մեջ հաստատուած է:

Արեւելքի Ընդհանուր Ներկայացուցիչը Ադեմսանդրիոյ կարեւոր մեկ կեդրոնին մեջը ունենալով իր գրասենեակը կը տեսնէ Եգիպտոսի, Տաճկաստանի, Բուսիոյ եւ այլ Արեւելեան երկիրներու Հայոթեան գործերը, իսկ Նիւ-Եօրթինը Հիւսիս եւ Հարաւային Աւերիկայի Հայոթեան գործերը կը տեսնէ:

ԸՆԴՀ. ՇՐՋԱՀԱՅԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆ

Գործնական կապակցութեան մեջ ղնեղ Հայ Ազգը:

ՆՊԱՏԱԿ. — Սորվիչ, սորվեցնեղ, շահիչ, շահեցնեղ, բարոնեղ ու զարգացնեղ ազգին տեսնակցական միճակը:

Հանայնագիտարանը Միութիւն մը ըզպարով ազգին գործող դասակարգին մեջ, առանց խտրութեան կը հրաւիրէ անէն անոնք, որոնք միութենական ոյժեւոր օգտուիչ կ'ուզեն իրենց հացի խնդիրը կէտ կայստակակէտ ունենալով:

Միտքիւնը հիմնց մասնաձիղեր ունի սզգիև անէն
դասակարգիև մասշէղի, որոյեզգի երե անդամ մը չը կարենայ
մէկէն օգտուիլ անպատճառ միւսէն պիտի օգտուի :

Ա. Միտքիւնը կը կատարէ անէն ժեսակ փաճատակա-
նակակ գործառնութիւններ. ճանչցնէ Հայ փաճատակակ
է գործարանատէրը իրարմ, անէն կերպով դիւրութիւն սաշ
սպրակներմ կերածութեան է արսածութեան, կը սսանձնէ
մակատակակ, սակարակի, փօսրայի, դրանատակակ է փո-
խարութեանց անէն ժեսակ գործողութիւններ ըս կակն-
նագրի տրանարութեան :

Բ. Միտքիւնը կը ստղեցնէ ըս անդակի փախակի
ն է ե ըգմ, փաճատակակակ գիտէղիք, տմարակար-
քիւն, քարգնակութիւններ, կանակագրութիւն, հաշուակա-
րութիւն էղն. ըս իր կակննագրիև :

Գ. Միտքիւն սոսղնորը կ'ըղայ աշխատող դաս-
կարգիև: Գործառնիև գործ կը գնէ է գործատրոջ մարդ
կը գնէ իր քակնորակակ մասնակարմիև միջոցաւ. ըս
իր կակննագրիև :

Դ. Առաղնոր կ'ըղայ գաղքակակութեան . գաղքակա-
նակակ փարերէն տղեկութիւններ սաշ, ճակրողութեան
դիւրութիւններ սաշ, է աշխարհի կարէնոր կերողներմն
մէջ ունենայով իր փոխակնորը դրանակակ փոխար-
քեանց է օսար փարերմ մէջ յարմար գործ գնէղմ անէն
ժեսակ գործառնութիւններ կը մատակարարէ :

Ե. Միտքիւնը իր անէն ճիզը պիտի քարիէ անդակ-
ներմն մէջ միութեան ոզիև արքնցնէղմ հակերաշխարար
գործէղմ հակար. իրարմ սպրակիև սոնէղ ճակէղով, իրա-

րու մասնամիտքէն օգտուելու, իրարու ձանջցնելու ինչ որ
են, ուր որ են, ի մի խօսք տնտեսական բրոքսական:

ՊՕՅՄԱՆՔ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

1. Անեն դասակարգի անհաս կրնայ անդամակցիչ Հա-
մայնագիտարան Ընկերութեան 20 դրշ. ողջ մուսքի դրամ մը
վճարելով:

2. Իւրաքանչիւր անդամ կը վճարէ ամսական 10 դրշ.
ողջ տարբեր, անդամ մը եթէ իր վճարումը երեք ամիս
դադրեցունէ անդամակցութենէ կը զրկուի:

3. Տարուան մը համար անդամակցութեան կանխիկ
վճարումը 100 դրշ. է փոխանակ 120ի:

ԱՆԴԱՄԻՆ ՁՐԻ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԸ

1. Իւրաքանչիւր անդամին անունը, հասցեն, մասնա-
միտքը, գործը եւ գործին տեսակը միութեան անդամից ցու-
ցակիս մէջ կը սպագրուի:

2. Իւրաքանչիւր անդամ իրաւունք ունի 3 անխը
անգամ մը ստանալու վերոյիշեալ ցուցակը (indicateur):

3. Իւրաքանչիւր անդամ իրաւունք ունի ամիսը երեք
անգամ *n* եւ *k* նիւթի կամ գործի մասին միութենէն հար-
ցրելու եւ ձրիաբար գոհացում ստանալու:

4. Իւրաքանչիւր անդամ իրաւունք ունի ամիսը 3 ան-
գամ *n* եւ *k* շեզուէ դաս առնել, նամակներ գրել տալ, *n* եւ
k գրութիւններ գրել տալ. յանձնարարութիւններ ընել (չա-
փաւոր), տեղեկութիւններ պահանջել ձրիաբար:

5. Երկու տարի կանոնաւորապէս իր տարբեր վճարող

անդամ մը անկէ վերջ որոշեալ տարիի կէսը միայն կը վճարէ :

6. Իւրաքանչիւր անդամ կ'ստանայ միշտ իր գործին եւ մասնաձիւղին վերաբերեալ ձրի նկնոյշներ , որովհետեւ Միութիւնը կը ծանօթացնէ իր անդամներուն հասցիները անբողջ գործի աղբիւրներուն :

7. Միութիւնը իր կարեւոր կեդրոններուն մէջ ունի Էկսփերցարան մը , ուր կը գտնուին այլեւայլ փաճաստակակալիս եւ զիտակալիս քերթեր , որոնցմէ անդամներ կրնան օգտուիլ ձրիաբար :

8. Աշխարհի կարեւոր նաւահանգիստներուն մէջ Միութիւնը ունի իր վաւերացեալ միջնորդները գաղթականները առաջնորդելու համար . եւ Միութիւնը մասնաւոր ոյժ պիտի սայ գաղթականութեան :

9. Անդամ մը որ քիչ քէ շատ դրամագրուի մը ունի , եւ կ'ուզէ գործ մը ընել , Միութիւնը հոգ պիտի տանի եւ առաջնորդ պիտի ըլլայ զայն շահաւէտ գործի մը ձեռնարկելու եւ շահու աղբիւրներ ցոյց տալու ապահով միջոցներով :

10. Միութիւնը շատ մը օտար դպրոցներու , համալսարաններու եւ գրադարաններու հետ համաձայնութեան մէջ պիտի մտնայ , որպէս զի անդամ մը որ կ'ուզէ դպրոց մը երթալ կամ մասնաձիւղ մը կ'ստանալու գործել , կարենայ յարմարագոյնը ինտանայ եւ չափաւոր գնով մը յաճախել :

11. Անդամներու անուանց ցուցակը օտար յեզուով տպուելով կը դրկուի անբողջ Եւրոպական գործաւէտիներու ի դիւրութիւն Եւրոպական աղբիւրներու հետ յարաբերութեան :

12. Միութիւնը տարիի անգամ մը Տարեցոյց մը պիտի

հսկե իր անբողջ անդամներուն շուսանկարներովը եւ իւրաքանչիւրին գործին եւ տեղոյն մասին տեղեկութիւններով : Վաճառականական, գիտական եւ արհեստական գիտելիքներով . այն Տարեցոյցը անդամներուն ձրի պիտի տուի :

13. Ըստ պահանջի ո եւ է անդամ մը պիտի կրնայ ստանալ անխաբ անգամ մը ցուցակ մը, սակարաններու զներու, սնանկացողներու, մեծ արկածներու (ստեռ.) , գիտական եւ արհեստական հեարքներու , գործի նոր փայրերու , նորոքիւններու եղև. որոնք անեկայն ձշրոքեաւք պիտի արձանագրուին ցուցակին մեջ :

14. Միութիւնը ունի իր կարեւոր կեդրոններուն մեջ գիշերային փարժարան մը, շոկ շեզու սորվեցնելու այդեայդ անեկնալերջին մեքոսով . անդամներ կիս վճարումով , իսկ ոչ անդամներ կանոնաւոր վճարումով :

15. Անդամներու հասցեներ մշտականապէս իրարու պիտի փոխանակուին ի դիւրութիւն անդամներու իրարու հետ աշխատակցութեան :

ՊԵՅՄԱՆՔ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ

1. Մեկ ակիհին վեր ո եւ է սպասարանք կամ շանձնարարութիւն կը կստարուին կանխիկ կամ փոսքայով նախաՎճարելի . փաճառականական սոփորական փարձիին 100իւն մեկ պակաս փարձով :

2. Միութիւնը կը ծախե այն անեկ սպասակները որ անդամ մը կը դրկե իրեն , անեկանկաստանր զնով , եւ կ'անեկ միշտ դուրսի փաճառականական փարձիին 100իւն մեկ պակաս :

3. Անդամ մը որ Միութեան միջոցաւ գործ կը փնտռէ, երկու անդամէ փաւերացեալ քուղք մը կը բերէ, նմանապէս Միութեան կը վճարէ 10 դրչ. ողջ արձանագրուելու համար: Եթէ գործ պահանջող անդամը օտար երկիր է, կը դրկէ 20 դրչ. ողջ փոխան արձանագրութեան, եւ ինւցընելով իր հասցեն եւ կենսագրութիւնը փաւերացնելով միւս երկու անդամներէ:

4. Նմանապէս գործաւոր փնտռողիս համար միեւնոյն օրէնքը կը գործադրուի:

5. Այն ամեն ձրի իրաւունքները, գործնէ ամիսը երեք անգամ կը փայելի իւրաքանչիւր անդամ, եթէ ուզի աւելի, շոս գործի տեսլիկն կը վճարէ փարձ մը, որը դուրսի սոջորսիան փարձիկն կիսը պիտի ըլլայ:

ԶՈՐ ՕՐԻՆԱԿ. — Դաս առնելը ու եւ է շեզու, գիտական եւ արհեստագիտական մասնաձիւղ, քրքակցութիւն ու եւ է շեզուով, ու եւ է ձիւղի կամ նիւքի վրայ հարցնել եւ տեղեկութիւն պահանջել, գործի սորթարներէն, գաղթականութեանց փայրերէն, արհեստագիտական, փաձստականական, սակարաններու, գրական, նորութեանց եղն. եղն.:

6. Միութեան շրջան պաշտօնեան երկու ամիսը անգամ մը կ'այցելի իր ամբողջ անդամները, հոգ սանելով անոնց ապարանք եւ պահանջներուն:

7. Շրջան պաշտօնեան կը գանձէ անդամներուն աւաստարները եւ կուսայ Միութեան ընկալագիրը, ստորագրեալ Ընդհ. Գործակալարի եւ Ներկայացուցիչի կողմէն:

8. Անդամ մը որ իր սպրանքիկն կամ մասնաձիւղիկն նմոյններ կը դրկէ Միութեան, սոյն նմոյնները հրասարակ

պիտի համուիլն , եւ անցնալս պիտի փոխանակուիլն անբողջ միւս այն անդամներունն որով կ'օգտուիլն անկէ . ի դիւրութիւն հասերս յս գործունեութեան :

9. Միութիւնը պատրաստ է ըստ կարեւրոյն իր անդամներունն գործիւնն հոգ սանելոյ , ապրանք ծախելոյ , յանախորդ ղրկել եւ զսնելոյ , իր գործիւնն համեմատ : Վերջապէս բոքրաբանս պիտի ընէ իր անդամներունն գործն ու կարողութիւնը , անբողջ Հայութեան մեջ , եւ անբողջ օտարագրի գործի աղբիւրներունն :

10. Միութիւնը նմանապէս ունի իր մասնաւոր ծրագիրը օտարագրիներունն համար որը քիչ տարբերութեամբ անցնի է ներկայ ծրագրին :

11. Միութիւնը ունենալով իր մասնաւոր մասնախումբը կանանց համար , անենապատուաւոր միջոցներով հոգ կը տարուի կանանց անդամակցութեան , գրեթէ միեւնոյն օրհեմներով : Այսպէս կանանց եւ օրհորդներունն բողջչիւնն ձրի :

Մասնագիտ. ձեռագիտ. նուագածու , դաստատու եւլն. կանանց անուր ու հասցեն պիտի յայտարարուի անբողջ Հայ կանանց :

Միութեան հրահանգներունն , ծրագրին եւ գործունեութեան համար ամեն Հայ կրնայ դիմել Միութեան Ընդ. Գործակաւարին Պ. Արշակ Զօրպանեանին , Պուլ. Ռամկէ քիւ 22, Աղեփաճղրիա :

